

Ændring af Landsarkivets facader

Alle bygninger ser ud på en bestemt måde af en særlig årsag. Især bygninger som et arkiv, der både skal sikre mod tyveri, og samtidig hente lys ind på etagerne, så man i dagslys kan studere arkivmaterialet. Arkitekten Martin Nyrop satte højtsiddende vinduer med kraftige jerngitre i stueetagens facader både mod syd og nord (mod Rantzausgade). Vi kalder dem "borggittervinduer".

Arkivet er flyttet og nu skal bygningen have en ny funktion, der er åben mod byen og inviterer inden for til det, der nu måtte komme af erhverv i stueetagerne. Det kræver nye dørhuller, og da bygningen er bevaringsværdig, så skal det ske med omhu.

Vi har på tegnestuen arbejdet med udformningen af dørhuller i begge langfacader gennem et års tid frem til denne høring og to af vores forslag er med i Lokalplanforslaget: et hvor vi fjerner alle "borggittervinduer" ind mod det nye gårdrum og et hvor to af "borggittervinduer" bevares ud mod Rantzausgade. Altså ikke længere to ens facader, som Nyrop tegnede huset, men to forskellige stueetagefacader.

Fokus har været at bevare bygningens væsentligste arkitektoniske træk samtidig med at huset blev forandret fra "kom ikke ind her" til "velkommen indenfor". At bevare to "borggittervinduer" ud mod Rantzausgade opfatter vi som historisk uhensigtsmæssigt, fordi det sender modsatrettede signaler i fremtiden.

Alle der har deres daglige gang forbi bygningen, kender det tunge røde murværk og de små vinduer med jerngitter foran – ligesom på en ridderborg eller et fængsel. Mange opfatter det, der er tydeligt set i øjenhøjde, som det vigtigste ved bygningen. Her snyder Martin Nyrops bygning.

Det tunge murværk i stueetagen er faktisk ikke bygningens kvalitet og karaktertræk. Det er til gengæld de tunge gavle, der sammen med det lukkede fag for enden af bygningens to langfacader og bærer eller er holdt sammen af det ubrudte, lange skifertag. Tilsammen en rigtig flot og statelig hovedform! Samtidig er de høje slanke vinduer, der går gennem alle de gamle arkivetager, det allervigtigste i bygningens arkitektur og netop det, der giver husets indre kvalitet. Indtil nu har der været rullet glas i ruderne, så det ikke har været muligt at kigge ind. Under ombygningen bliver glasset udskiftet til klart glas, så man i fremtiden vil kunne kigge ind på husets etager. Det bliver en ny oplevelse!

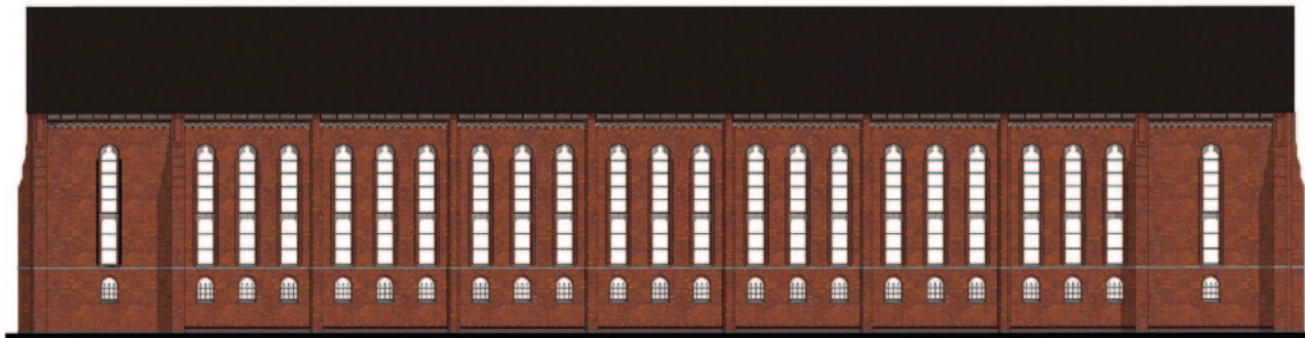
Martin Nyrop mente selv, at bygningen var blevet en "mager" sag. Han havde drømt om en mere dekoreret bygning – lidt som Københavns Rådhus, som han også tegnede – men økonomien dikterede en afmålt bygning, hvis store kvalitet i stedet blev repetitionen i facaden: pille-vindue-pille-vindue-pille-vindue ...!

De nye dørhuller i stueetagen mener vi derfor skal udformes, så de bidrager til at bygningen som helhed opnår en ny, balanceret helhed mod fokus på at signalere "velkommen indenfor".

København har de seneste godt 20 år forandret sig radikalt ved at rigtig mange af byens stueetager er blevet lukket op, og i dag inviterer indenfor til funktioner, der underbygger det levende byliv, vi kender i dag. Når en bygning som Landsarkivet skal indgå i det nye byliv, så skal den nødvendigvis forandres – ikke på trods, men i samklang med dens egen arkitektur. At efterlade historiske spor som "borggittervinduer" i stueetagen giver for os ingen mening, når nu Martin Nyrop selv forsynede hovedparten af bygningens facader med lange, slanke vinduer for at hente lyset ind. Når Nyrop tegnede ens facader mod nord og syd, så mener vi også at de nye facader skal være ens mod nord og syd.

Vi er derfor uenige med Københavns Kommune og dem, der mener, at bygningens tunge base og afvisende facade med de tilgitrede "borggittervinduer" er væsentlige at bevare eller endog slet ikke må ændres! Lige store åbninger mod begge sider – både mod syd mod solen og mod nord, hvor mange går forbi – er til gengæld afgørende vigtigt, når så stort og så karakterfuldt et hus bliver åbnet op for kvarteret beboere.

Landsarkivets facade mod Rantzausgade

Som den er i dag

Den tunge del af facaden med "borggittervinduerne"

De væsentligste, arkitektoniske træk: taget og gavlpartierne og de høje slanke vinduer

Lokalplanforslagets facade mod Rantzausgade med et antal "borggittervinduer" bevaret

Forslag til at få samme facade mod Rantzausgade som mod gården

Landsarkivets facade mod Rantzaugade som den kunne blive ... uden "borggittervinduer"

